

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2289/2022
04.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Биљана Бранковић, адвокат из ..., против туженог Друштва за приватно обезбеђење „G4S Secure Solutions“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Марко Репић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4503/21 од 17.01.2022. године, у седници одржаној 04.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4503/21 од 17.01.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 2079/17 од 26.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд поништи решење туженог број ../17 од 08.05.2017. године, као незаконито, као и да обавезе туженог да тужиоца врати на посао и призна му сва права на раду и по основу рада почев од 22.05.2017. године до дана повратка на посао. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име нужних трошкова парничног поступка исплати износ од 247.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 4503/21 од 17.01.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Тужени је поднео одговор на ревизију, захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време почев од 01.04.2005. године до 22.05.2017. године. Пре отказа уговора о раду тужени је тужиоцу доставио обавештење о понуди за измену уговорених услова рада од 08.05.2017. године у коме су као разлози за премештај на друге послове наведене мере решавања вишка запослених и којим се тужиоцу нуди радно место службеника обезбеђења – сменски у сектору физичког обезбеђења. Тужилац није прихватио понуду и није потписао анекс, након чега је донето оспорено решење о отказу уговора о раду од 08.05.2017. године. Тим решењем је констатовано да тужиоцу запосленом на пословима ... у огранку ... престаје радни однос 22.05.2017. године због престанка потребе за његовим радом и утврђено му је право на исплату отпремнине у висини од 334.051,12 динара, која је тужиоцу и исплаћена. Одлуком о измени Правилника о организацији и систематизацији послова од 20.04.2017. године укинута је радно место „... огранка ...“, као и у огранку ..., а због реорганизације. У образложењу је наведено да је одлука донета у циљу побољшања и организације процеса рада. Одлуком број 27/17 од 20.04.2017. године коју је потписао генерални директор туженог одлучено је да се Измена и допуна Правилника о организацији и систематизацији послова од 20.11.2016. године, заведена под бројем 26/17 од 20.04.2017. године објави на огласној табли послодавца 20.04.2017. године и да ће након истека 8 дана од објављивања измена правилник ступити на снагу. Наведени акт је са огласне табле скинут 03.05.2017. године. Одлуком о утврђивању и решавању вишка запослених број 34/17 од 08.05.2017. године, у тачки 1 утврђено је да у складу са Одлуком о измени и допуни Правилника о организацији и систематизацији послова број 25/17 од 20.04.2017. године код послодавца престаје потреба за радом на радном месту „... у огранку ...“ и за још четири радна места и да ће запосленима ангажованим на пословима из тачке 1 одлуке бити отказан уговор о раду доношењем решења о отказу. У ставу 3. је наведено да не постоји обавеза доношења програма решавања вишка запослених у складу са чланом 153. Закона о раду имајући у виду да тужени упошљава 2316 запослених на неодређено време. Тужени није запослио ново лице на пословима које је тужилац обављао до отказа.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца. По налажењу нижестепених судова оспорено решење о отказу уговора о раду је законито имајући у виду да је радно место на коме је тужилац био распоређен укинута Изменом и допуном Правилника о организацији и систематизацији послова од 20.11.2016. године, да је као мера решавања вишка запослених тужиоцу понуђено радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима, које тужилац није прихватио, као и да тужени није запослио ново лице за обавање послова које је тужилац обављао до отказа. Поред тога, тужени није био у обавези да донесе програм решавања вишка запослених, а тужиоцу је

исплаћена отпремнина из члана 158. Закона о раду. Код изложеног, неоснован је захтев тужиоца за поништај оспореног решења, као и за враћање на рад.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Оспореним решењем о отказу уговора о раду због престанка потребе за радом запосленог тужиоцу, запосленом на пословима ... у огранку ... отказан је уговор о раду због престанка потребе за радом запосленог уз исплату отпремнине.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“ број 24/05 ... 13/17) је прописано да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

У складу са наведеном законском одредбом услов за отказ од стране послодавца је да је дошло до технолошких, економских или организационих промена, због којих је престала потреба за обављањем неког посла када се тај посао укида или је дошло до смањења обима посла, у ком случају се смањује број извршилаца на том радном месту. У конкретном случају радно место тужиоца ... у огранку ... укинато је доношењем Одлуке о измени и допуни Правилника о организацији и систематизацији послова од 20.04.2017. године. Наведена одлука истакнута је на огласну таблу 20.04.2017. године и ступила је на снагу истеком осам дана од објављивања. Одлуком о утврђивања и решавању вишка запослених од 08.05.2017. године утврђено је да је код туженог престала потреба између осталих и за радном на радном месту ... у огранку Дакле, тужени је промену која је основ за престанак потребе за одређеним послом исказао кроз наведену Измену и допуну Правилника о организацији и систематизацији којом је укинато радно место тужиоца, након чега је дошло до престанка потребе за његовим радом у складу са чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду. Код изложеног, те како је тужиоцу као мера решавања вишка запослених понуђен премештај на друге послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима, што тужилац није прихватио, правилан је закључак нижестепених судова да је оспорено решење о отказу уговора о раду законито, имајући у виду и да је тужиоцу исплаћена отпремнина предвиђена чланом 158. Закона о раду. Имајући у виду акцесорни карактер захтева за враћање на рад, правилно су нижестепени судови одбили и тужбени захтев за враћање на рад, у складу са чланом 191. став 1. Закона о раду.

Из изложених разлога неосновани су ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Правилник о организацији и систематизацији послова је општи акт па његова законитост, супротно наводима ревизије не може бити предмет оцене у судском поступку за заштиту права из радног односа у случају отказа уговора о раду на основу одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду. Наиме, суд је једино овлашћен да у оцени законитости одлуке о престанку радног односа запосленог цени да ли је поступак решавања радно – правног стауса запослених који су проглашени за вишак спроведен у складу са законом и да ли су притом поштована сва права за заштиту запосленог коме престаје радни однос по том основу.

Наводима да се послови које је тужилац обављао и даље обављају код туженог ревизија понавља наводе истицане у жалби против првостепене пресуде који су без утицаја управо из разлога које даје другостепени суд и односе се на то да послодавац самостално и према својим потребама одређује начин и организацију процеса рада и обављање послова, а да у конкретном случају, што је од значаја за законитост оспореног решења тужени није засновао радни однос са другим лицем за обављање послова које је тужилац обављао.

Из наведених разлога, с обзиром да се осталим наводима ревизије оспорава оцена изведених доказа и утврђено чињенично стање, што не може бити ревизијски разлог према одредби члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд је одбио захтев туженог за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију, с обзиром да нису били нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. Закона о парничном поступку, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**